1877. IX. évfolyam. 75. szám. Kedd, ápril 17.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Meghivás.

A debreczeni függetlenségi párt, a „**függetlenségi kör**" helyiségeiben (főpiacz Szikszai ház, 1824 sz.) **folyó hó 22-én**, vasárnap délelőtt 10 órakor fontos ügyekben gyülést tart, melyre a debreczeni függetlenségi párt tagjai tisztelettel meghivatnak.

Egyszersmind felkéretnek a függetlenségi párthoz tartozó **vidéki párthiveink** is, hogy e gyülésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Debreczen 1877. apr. 15.

Gálocsi Gusztáv.
elnök.

Debreczen, ápr. 17.

Nem tudunk felmutatni esetet, hogy az elkövetett bünöket oly rohamos gyorsasággal követte volna a büntetés, mint hazánkban történt az, hol a választó közönség nem rosz akaratból ugyan, de tájékozatlanságból, és a sok lelketlen élődiek csábos szavára hallgatva, a választás jogát oly jelölteknél érvényesitette már három izben, kik többnyire választóik vitális érdekeinek mellőzésével a hatalom birtokosainak lettek tüskön bokron keresztül uszály hordozói.

Erős próbára merték tenni, ezek az itthon tele torokkal minden jót igérő képviselő urak választóik birka türelmét, midőn kevés kivétellel többnyire lerázták magokról adott programmjuk nyügeit, melynek erejével egykor felhágtak a Rubikonra, de hát a róka faj, azt hiszi, sőt meg van róla győződve, hogy ez a jó és jámbor magyar ember, majd a három év kiteltével, midőn t. i. a képviselői mandatum lejár, egy pohár quaterkánál, meg egy-két választási vezérnél tett azon igérettel, hogy Bendeguz urfit, kinek szakála most pelyhesedik, majd csak beszurják Bárándra vagy hora szolgabirónak, ismétlen megbékülnek, és egy kis fenyegetéssel, és azzal az elkoptatott hamis fogással, hogyha másra szavaznak, ugy nem fog tavaszszal tengeriföld osztatni, — hát megvakarja fejét a szegény polgártárs, s hogy tengeriföld nélkül ne maradjon, savanyu képekkel, ujból ráadja szavazatát azon nyomorultra, a ki oly galádul eljátszta érdekeit, s a ki a körme közé kapott mandátumot, oly idegen érdekek meggyökereztetésére használta.

Higyjétek atyámfiai, mikép oly jámbornak tart még most is titeket az a mameluk, a ki a nyakatokba szavazott mindenféle terhet, annyira, hogy miként jól látjátok és tapasztaljátok, mindennapra jut fizetni és eligazitani valótok. De arra nem tudtok esetet, hogy az egyszer reátok rótt teher csak egy hajszállal kevesbedett volna. Nő az iszonyu mérvben, mint a Bernát téglája, melyet a szunyog este megcsipett s reggelre 2 emeletes házzá dagadt.

Hisznek és biznak bárgyuságtokban, mert máskép nem merészelnének olyan válaszokat adni az innen hazulról intézett interpellátiókra, mint a minőkhöz már szerencsénk volt számtalan esetben.

Hanem hát azt mondja a magyar, hogy „könnyü az embert egyszer megcsalni" és hogy „nincsen olyan hosszu, a melynek vége nem volna. Most már könnyü a választás, mert az idő kirostálta a buzát és a konkolyt. Tisztán kilátszik, hogy ki a hazafi és ki az önző érdekek hajlékony viasz lovagja.

Azonban nem lesz felesleges dolog feljegyezni a rézfokos nyelére, a mit most itt alább mondandók vagyunk. A polgári bün büntetésének ez időkig csak csendes egymásutánban kaptuk ki adagait, ugy hogy az ütött seb csak sajgott, de nem vérzett, bár az is boszantó és fájdalmas volt, hogy mindenek aképen intéztettek el, a hogy azt a hazában, még a leghitványabb pecsovics sem óhajtotta. A felmerült nagy és a hazát közvetlen érdeklő kérdéseknek eldöntése alkalmával, csak annyit kellett kiészlelnünk, hogy mikép is akarná tehát az országos közvélemény, s mihelyt ez kiviláglott, már tudhattuk biztosan, hogy az a kérdés a képviselőházban a közvélemény kiáltó szavával homlokegyenest ellenkezőképen fog eldönteni.

Ezt is mind kiállottuk a Jézus Krisztusért, hanem aztán a mameluk politikára csak most tétetik fel igazán a tövis korona.

A mai szörnyen kritikus napokban tudjuk, mert látjuk, hogy egy nagy kérdőjellé vált a polgárok arcza, hogy valjon a nagy külpolitikai titkolódzások után a keleti kérdés küszöbön levő megoldásánál, minthogy a nemzet közvéleménye a képviselőház tagjai többségének eddigi magaviselete folytán, már rég nem vétetik tekintetbe, mi történik velünk és a hazával?!

Előttünk áll a gyönyörü alkalom, hogy egy oly erős szövetségbe léphetnénk, mely képes lehetne az európai civilizátió s minden humanus intézmények megesküdt ellenségét, a muszkát egyszer mindenkorra összetörve határai közzé visszaszoritani, a mennyiben a testvér török nemzet és annak hü szövetségese az angol, tárt karjaival ölelte volna be Magyarországot Ausztriával a szövetségbe; de mert Magyarország ezt ekép akarná, biztos, fejet lehet reá tenni, hogy ennek az ellenkezője fog megtörténni.

Eddig tehát történt a mi történt, sok csömörletes dolog, melytől egy tiszta kebelnek sokszor el kellett fordulnia, ha nem a mi aztán ezeknek utána fog jönni, arra megrendül szive még annak az embernek is, a ki ez ideig jóformán azt sem tudta, hogy merre fekszik az.

Eljövén az idő ám vesse szemeinkre valaki, hogy fekete vér és talán a legfokozottabb pessimismus iratta azt velünk, hogy a nagy harci események szinpadán keleti drága testvéreink ártatlan vérének ontására küldetnek fiaink, hálául, hogy egykor azon fiaknak apjait az a nemes nemzet befogadá és az üldözések elől megmenté, azon vad, barbár csordák érdekében, melynek szennyes lovagjai tüzbe és vérbe boritották már egyszer ezt a hazát.

Ilyen büntetést, csak egy haragvó és engesztelhetetlen istenség szabhat egy nemzetre, mely mint a miénk tevé, igaz hü fiainak korán intő szózatát, kigunyolá, megveté és szent zászlait megforgatá a sárban önkivületszerü őrületében. Erre a tárgyra azonban még alkalmilag visszatérünk.

— **A képviselőház első biráló bizottsága** tárgyalás alá vette a Verhovay választása ellen beadott kérvényt. Verhovayt Farkas Gy. a kérvényezőket Török Béla ügyvéd képviselte; utóbbi bizonyitványokat mutatott be az ország 95 törvényhatóságából arról, hogy Verhovay nincs az illető municipiumok kerületeinek választói közzé felvéve. A bizottság végül vizsgálatot rendelt el arra nézve, vajjon Verhovay csakugyan nincs az ország egy kerületének választó-névsorába felvéve, s erre nézve a hivatalos adatoknak a belügyministeriumból való megszerzésével Pogonyi, s Hegyessy bizottsági tagok bizattak meg.

— **A britt** kormány a jelenlegi körülmények között, minden további lépéseket a béke fenntartására, eredménytelennek tart.

— **Abdul Kerim** török fővezér. Sumlába utazott, a dunai hadsereg vezényletét átveendő.

— **Konstantinápolyból** jelentik, hogy a török vidéki városokban levő orosz konzulok már megkapták a parancsot az elutazásra. Bolgárországban több városban orosz ügynököket fogtak el, kik a mohamedán lakosságot vérengzésekre uszitgatták. A konstantinápolyi orosz ügyvivő tényleg már minden hivatalos összeköttetést megszakitott a portával, távozni azonban csak a montenegrói követek elutazása után fog: a török kormány pedig elhatározta, hogy mindaddig, mig Nicita követei mint vendégek Konstantinápolyban időznek, a támadást Montenegró meg nem inditja. A török várak megvizsgálása végett Mahmud, Messud és Assim basák Bulgáriába, Server és Hafiz basák a Kaukázusba utaztak. Maga Abdu-Hamid szultán az orosz hadüzenet után azonnal a dunai hadsereghez indul. Várnában minden előkészület megtörtént a legközelebb nagy katonai kisérettel és az ottoman flotta egy részével megérkezendő szultán fogadására. Abdul-Hamid Várnából először is Bulgáriába indul és szemlét fog tartani az ottani hadsereg fölött.

— **Orosz-Lengyelországban** a kedélyek nagyon izgatottak és félni lehet komolyabb jellegü nyugtalanságoktól. Ennek folytán az utasok és az útlevelek a határon még szigorubb vizsgálat alá vétettek. Az orosz kormánynak a nihilisták is ujból sok aggodalmat okoznak. Egész Oroszországban fölhivások köröztetnek, melyek a népet harcra buzditják és felszóllitják, hogy a lakosság pénzt gyüjtsön és alakitson önkénytes csapatokat.

— **A MAGYAR FŐVÁROSBÓL. Schvarcz** Gyula legujabb munájáról „Die Democratie" a német sajtó egyik legtekintélyesebb lapja igen elismerőleg nyilatkozott. **Egy cserepes** a Luiza gőzmalom fedele javitásával foglalkozva lezuhant. Életéhez kevés a remény. **Török** superintendens kérelmére a gondnokság elhatározta, hogy még egy lelkészi állást fog rendszeresiteni. **Salvini** vasárnap „Hamlet"-ben lépett fel a közönség osztatlan tetszése közt.

VIDEK

— „Debreczen" levelezése —

Szerencsvidéke, ápr. 12.

Vidéki és fővárosi lapok hasábjain élénk vita tárgyát képezi a sárospataki jogakadémiának Miskolczra áttétele. Sem tapintatosnak, sem korszerünek nem tartjuk, hogy ez eszme most tétetett vitatárgyává. mikor a főiskola roppant áldozattal állitotta fel uj jogi tanszékeit s fényes áldozat készséggel épitkezik.

Barátja vagyok annak az eszmének, hogy a két szomszéd egyházkerület Debreczenben egyesitse jogintézeteit, s fényesen dijazott, országosan elismert tanerők alkalmazása s maga a protestantismus hon és szabadság szerető szelleme által eszközölje, hogy legyen a protestans egyháznak egy oly intézete, melyben szabad szellemü honfiaknak, önállóan gondolkozni tudó jogtudósokat. — vallásosihlettől és hon szerelemtől áthatott magyar törvényhozók, — törvény és alkotmányvédők, ma holnap elfeledt eszmék uj hősei nevekedjenek ez árva haza kétes árnyak közt borongó jövőjének. Debreczen erre alkalmas hely, képesiti erre miveltsége, fekvése és anyagi helyzete. — De, hogy Miskolcz jöjön szóba, — nem helyeslem. —

Nem áll az eszmevédők első érve, hogy Patakon nincs az ifjuságnak elég mivelődési tér. Van. Ott a tanárikar s mivelt családok, — Miskolczon sincs több. Miskolcz üzleti város, nagymérvben izraelita lakosokkal, hideg társas élettel. Vendéglők, kávéházak (ez utolsók számosak s nagy részben igen Mabille szinezetüek) sörcsarnokok képezik az összejövetelek helyeit, mig zsufolva vannak ezek, kevesebbé látogatott az a nehány mivelt hölgy szellemdus köre és a — szinház.

Mint Miskolczon olyan mivelt ifju és hazafi nevekedett s fog nevekedni "Patakon is sok száz és ezer, csak a tanárikar a szegény alma maternek felvirágzására törekedjék, s ne a halálharangot kongassa felette.

Másik érv: nincs Patakon joggyakorlat. Nem baj! Két urnak szolgálni, leczkékre és törvényszéki tárgyalásokra járni egyszerre egy időben lehetetlen. Most csak tanulja az ifju az elméletet, a szellemet, a gyakorlatra bevezetésnek elég három év, s ott áll egy egész életpálya.

Hát az anyagi kérdés?! Ez a bökkenő! Miskolcz ma még szegény város, s az épen most bevégezett, a koronával eszközölt szerződés után szegény lesz 22 évig. Lakosai nem birják a „városi adó"-t. Két izben tette ez ügyet a város tanácskozása tárgyává, utolszor e f. hó 9-én igérte ugyan a közgyülés, hogy „erejéhez képest" fog az áthelyezésért áldozni. De, hogy mennyit, miből, honnan? erről senki sem szólt. Igy nem fogunk — jogakadémiát! Sem a pataki jogtanárok, sem tekintélyes, intéző egyházi férfiak nem szóltak e tárgy mellett; az alsó zempléni ref. egyházmegye e hó 4-én tartott tiltakozását az áthelyezés, és rosszalását fejezte ki azon tanár ur ellen, a ki ez eszmét, a 30 év előtt már egyszer elejtett, tervet, ismet megpendité, mint a melylyel a főiskola jó hirnevének kárt tett; az egyházkerület közkedvelt, épen Miskolczon lakó főpásztora, — az eszmét kivitelhetetlennek jelzé, a főiskola két ismert nevü tanára pedig hatalmasan érvelve irt ellene. — A mi eléggé mutatja, hogy az áthelyezés eszmélye sem nem kivihető, sem nem népszerü.

Patakhoz sokakat köt kegyeletes emlék; igy a mint áll sok hasznos szolgálato tett a hazának és nemzetnek; megosztva elvész jelentősége, Fontos nemzeti kérdés, hogy ez a főiskola ott legyen a hol van. Ne bolygassuk e kérdést kicsines érdekből vagy irói viszketegből!!

Erdő-Bényén, melynek köve és cement anyaga, a vasut épitésnél, a külföldi mérnökök jelentése szerint, páratlannak nyilvánult, de a hol a sok kincs ott hever értékesités nélkül: közelebb nemcsak kőszenet, de érczeket is fedeztek fel. Csak az a kár, hogy a hely birtokosának anyagi viszonya hasonlit a halotti miséhez, nincs meg benne a „gloria" és a „credo". Kár, hogy természettudósaink e városkát nem méltatják figyelmökre, meggyőződésünk, hogy sok kincs van ott elrejtve, melyeknek kiaknázása szebb jövőt deritene a jobb sorsra érdemes városra és „hegyaljá"-ra.

Egyik látogatott szerencsi vendéglősnek ugyan rosz izraelita husvéti ajándékkal kedveskedett, mint látszik, hitrokonai közzül valaki, egész pincze borát, mintegy 1500 o. e. forint értéküt, egy éjen kámforral hasznavehetetlenné silányitották. Ép oly aljas, mint furfangos hunczutság.

Legyesbényei birtokos S. . z. kedélyesen mulatott vendégeivel, egyeszer csak vendégei egyikén élettelenül esett keresztül, — meghalt. —

Miskolcz városa megváltotta a koronától 337000 forinton a vásár és regale jogot épületeivel együtt. Előnyös szerződés, 32 év alatt törleszti 8%-al, a törlesztési összeget az évenkénti haszonbérletek fedezni fogják. Reméljük, hogy a gabona vasártérre s a vám és más visszaélésekre a városnak ezután több gondja lesz, és a vidék sérelmeit, panaszait orvosolni fogja. Ugyan ott e hó 8-án tartott gyülésében a függetlenségi párt a kormány nemzet gazdászati politikája ellen tiltakozott. Csak a vidéken nincs semmi nesz, semmi zaj; a honszegényitő politika nyugodtan alhatik! Ugyanekkor figyelmeztetve lettek az adófizetők adójuk befizetésére, nehogy választói jogoktól elüttessenek. A miskolczi fillér egylet lelkes elnöke Szathmári Platthy Ida urhölgy ő méltósága által rendezett jótékony bazár nemcsak szépen jövedelmezett, — de az egész folyama alatt a szellemdus árus hölgyek társalgása, mint a vásár egyik estvéjén Vay Sarolta grófnő és Dobozy Sipos Lina urnő szép szavallata azt rendkivül élvezetessé tette. Fogadják a lelkes elnöknő és a közremüködők érette köszönetünket. Időjárásunk hirtelen hidegre fordult. Vetéseink szépek; a szőlő még nem fakad; régi szőllősgazdák azt állitják, — hogy az idén is érezni fogja a tavalyi fagyot; homlitani nem lehet, a fakadás nem sokat igér, bőtermésünk aligha lesz.

r. l.

— **VIDÉKI HIREK. Nyéken** Sopronmegyében egy Raab nevü 60 éves embert meggyilkolva találtak. A tettes kiléte nem tudatik. **Köszegen** az árvaház javára bál rendeztetett, melynek jövedelme 300 frt volt. **Bun** községben 2 óra alatt 83 ház, mellék épületeivel együtt a lángok martalékává lett. A szél a a tüzet innen a félóra távolságban fekvő Csigmo községbe vitte, hol 18 ház s 23 csür égett meg. **A Szamos** folyó a legutóbbi esőzések folytán annyira megáradt, hogy a megye több helyiségét elöntötte. **Csalakovics** Sebő szt. györgy járási szolgabirót az ellene emelt panaszok folytán felfüggesztették hivatalából.

UJDONSÁGOK.

* **Meghivás.** A debreczeni függetlenségi párt választmányi tagjai, a „függetlenségi kör" helyiségében folyó hó 21-ikén d. u. 5 órakor tartandó értekezletre, teljes számban megjelenni kéretnek. Gálócsi Gusztáv elnök.

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

Fővárosi levelek.

II.

— 1877. april 15-én —

Gr. Dormándi Kálmán. Trebelli Zella. Salvini. Feleki jubileum.

A nemz. szinház legközelebbi ujdonsága „Gr. Dormándi Kálmán" Beresényi tragoediája volt. A darab 5 felvonáson keresztül játszik az utolsó felvonásban egy változással. E darab a nemz. szinház pályázatán pályamü volt, és ha nem is julalmaztatott meg de a biráló bizottság előadásra ajánlotta. Szinre kerülésekor a közönség mondhatnám óvátióval fogadta a tehetséges ifju szerző ez első irodalmi kisérletét. — A kritika szintén elismeréssel nyilatkozott rólla. — A darab rendelkezik szini hatással, jelenetezési routinnal, és főérdeme az, hogy pár beszédei élénkek, és élvezetesek, alakjai is jók. Mint minden ujabb kori darab, ugy ez is egy házassági törést tárgyal, a mennyiben Gr. Dormándi hütlen lesz nejéhez, családjához, és elhagyja azokat szeretőjéhez egy herczegnőhöz megy: de a megbánás erőt vesz szivén, és midőn egy izben a herczegnőt más karjai között leli: elhatározza, hogy véget vet életének miután vissza térnie már nem lehet. Lelki bántalmai hü neje ablakai alá viszik őt, hol leselkedve gyönyörködik a bent imádkozó nőjében és gyermekében. Sirva fakad és elrohan, előbb azonban egy levélkét dobván be az ablakon, mire nője felrezzen, elolvassa a levelet és utánna kiált a nyitott ablakon, „Kálmán megállj, én megbocsátok."

De Kálmán elhatározásában szilárd és a következő utolsó változásban párbajt viv szeretője csábitójával, és ez által meglövetik, és az ekkor berohanó neje karjai között mulik ki.

Kétségtelen, hogy a darabnak vannak hibái is, a milyenek között legfőbb az, hogy tragoediának iratott, holott főhőse nem rendelkezik a drámai hős legnagyobb kellékével a tragikai szenvedélylyel, mert Dormándiban van ugyan szenvedély, de az nincs oly mértékben felcsigázva, hogy mindenesetre bukni kelljen, e bukás más részről azért sem indokolt, mert az a hütlen kedves miatt következik be; és mert e bukás miatt leginkább neje és árva gyermeke bünhödik. Ha szerző az utolsó változást egészen el hagyja, és az előbbi változásban az idézett szavakkal végzi be a darabot, ugy bizonyára olyan hatást fogott volna elérni minőt mostanság kevés iró ért el első müvével. Ugy halljuk, hogy szerző leveszi müvét a repertoirról, és jövőre ily változtatás mellett nyujtja ismét be. — Mindenesetre üdvözölnünk kell Beresényit a szinmü irás terén, kinek a fővárosi sajtó egyhangulag szép jövőt igért e téren.

A nemrég körünkben volt világhiru énekesnőnek Pattinak, társulatától, Trebelli Zella hires alt énekesnőt sikerült a nemz. szinház igazgatóságának egy pár vendég játékra megnyerni. Fel is lépett már két szerepben először mint Rosina „Szevillai Borbélyban" másodszor mint Azucena „Troubadourban". — Az első szerepe nem hangjához való de azért abban is elismerték müvészetét sőt még számos taps és kihivásban részesitették. Legjobban sikerült az ének leczke rész a mennyiben itt Offenbach „Fecsegők"-jéből és „Borgiá"-ból a bordalt énekelte el. Rendkivüli hangterjedelmével a legszebb hatást érte el. Sokkal nagyobb bravurt aratott, mint Azucena. E hangját megillető szerepben valóban oly nagyszerü volt, minőt még Budapest közönsége aligha hallott. Alt hangja versenyre száll akármely férfi tenor hanggal, sőt némelykor még mélyebb is. — Még egyszer fog fellépni a hét folyamán ismét mint Azucena, a jövő hóban pedig ismét eljön, hogy „Prófétá"-ban vendég szerepeljen. Most Gerster Etelka magyar származásu berlini énekesnő aratja a babérokat, utánna Donadio, és Lucca Paulina lesz a nemz. szinház vendége.

Budapest, müvészetet kedvelő közönségének figyelmét ez idejüleg legjobban a világhirü tragikus Salvini kötötte le. — Eddig két szerepben mutatta be magát „Othelló"-ban és „Vadon fiá"-ban, mint Ingomár. — Nálunk ugyanazon hatást érte el, mint a minőt elért a világ összes nagyobb városaiban. — Láttuk, hallottuk őt és csodálni kénytettünk. Herkulesi termete, magasztos homloka, kifejező szemei, egyaránt lekötik a figyelmet már a szinpadra léptekor. Hangja lágy, olvadékony, majd oly erős, hogy a néző egész lényét megremegteti. Plasztikája szép, nemes. Arczjátéka rendkivüli, tükre érzületének, és mindig hiven fejezi ki azt, a mit mond, tesz, vagy tenni akar. — Otthellója olyan, minőt a phántásia alig képes magának alkotni. Részletekben dus és egészben a tökély magaslatán áll. Minden mozzanata olyan, minőt csak egy befejezett müvész producálhat. — Felhág a szenvedély legmagasabb fokára, majd annak legmélyére száll le. Csüggedéseiben szánjuk őt s viszont kitöréseiben meggörnyedésre bir. — Jágóvali jelenetében bőszült oroszlánként tiprotta azt össze, mig előbb Desdemonával szemben, mint a meghunyászkodó vad, csak szerelmével él. Rossi, az ő hires vetélytársa, Othellóban sokkal több erőt vett igénybe, mondhatnám majdnem minden phisikai erejét használta, mig Salvini mérsékelte magát s jobban idealistikus volt. — Azt mondják, hogy Ira Aldrige óta hozzá hasonló Othellót nem látott a világ. — Greguss, hires itészünk ugy hasonlitotta össze Salvinit és Rossit; hogy ennek Othellója, egy „vad ember", mig Salviniè „szelid állat"! — Másodszor „Ingomár"-ral aratott rendkivüli diadalt. — A „Vadon fia" cimü darab egy Halm Frigyes-féle német komédia és annál inkább bámulható Salvini müvészete, hogy ily silányságot a legélvezhetőbb, sőt müvészeti szereppé alakitott.

Ingomár egy alapjában vadember, kit a szerelem meghunyaszkodóvá, engedelmes szolgává tesz. — Mesteri volt az alkotás, mit ő végbe vitt; lassan, fokonként, a nélkül, hogy a legkisebb kételyt élesztette volna fel a lehetőség iránt, a vad, engedelmességet nem ismerő tectoságból, kigomolyitá az embert. Kedvese Parthemia szemei előtt, mint a fogva tartott vadkan huzta bozontos fejét, óriási vállai közé és dörmögött, mialatt azonban folyton engedelmeskedett, mig nem kedvesét elkisérve Marsalia görög városába s annak falai között a görög müveltséget sajátitotta. — Ez átalakulás oly lélektani megoldás volt, minőt csak egy Salvini eszközölhet. — Még „Hamlet", „Morte Civile", „Machbet" és még egyszer „Othelló" czimszerepeiben mutatja be magát.

Ezekről annak idején szintén irandok.

A következő hét legnagyobb nevezetsége lesz a „Corvina" könyvtár megérkezése Budapestre, mely országos eseményként jegyezhető fel. — Mint ujabban értesültünk, a könyvtárral csak egy kisérő érkezik, mig a tulajdonképeni küldöttség eljövetele a jelen viszonyok között későbbre halasztatott; ha eljövendnek bizonyára viszonozni fogjuk a fényes fogadtatást. —

Másik nevezetesség a hétfőn megtartandó Feleky 25 éves jubilleuma. — „Nő uralom" czimü darabban, melynek lefolyásáról annak idején bőven irandok, egyelőre csak annyit emlitek fel, hogy minden nagyobb vidéki szintársulattól érkezik tisztelgő küldöttség, ezenkivül 7 ezüst koszoru van átnyujtandó, melyek között egyet a szini tanoda növendékei nyujtanak át, következő felirással: „Feleky Miklósnak, a szini tanoda növendékei, 1877. aprilis 16-án." — Kedden délbe ugyancsak tiszteletére a Hungáriában fényes banquette tartatik.

K—r V—s.

* **Személyi hir.** Báró Baldácsy Antal, pártunk egyik derék orsz. gy. képviselője jelenleg városunkban időzik. A ma délelőtti órákban főtiszt. superintendens urat látogatá meg.

* **A zenedei hangverseny** tegnap is meglőn tartva a maga rendje szerint 1/2 6-kor, s bár nem nagy, de mindenesetre érdekes műsorral. Tóth Emil ur a Littolf által irt Fonódalt (Spinnlied) játszta zongorán ösmert művészi sikerrel. Zivnskáné Gáspár Róza asszony „Benyowszky“ dalműből Athanasia magándalát énekelte nagy tetszés között. Sárváry Róza és Bella nővérek Faust nyitányát játszták zongorán 4 kézre Schuberttől. Steinackerné asszony és Pérchy Ilona kisasszony egy remek kettős dalt énekeltek nagy bravourral Ridleyné tanárnő zongora kisérete mellett. Nagy tetszés között tette Pap József tanár ur első felléptét a phisharmoniumon kitüntetett gyönyörü játékkal. Előbb „Stradella“ dalműből egy ájtatosan zengő dalt majd „Spohr négyesét“ adva elő még pedig az erős forte-k és halk pianok legügyesebb alkalmazásával, megmutatta, hogy mestere hangszerének, melyen óhajtjuk is, — hogy őt még nehányszor hallhatni szerencsések legyünk. A műsor 7 óra előtt véget érvén a szép számmal egybegyült közönség eltávozott. —

* **Beküldetett.** Felkéretik a tek. szerkesztőség, sziveskedjék becses lapjában köztudomásul hozni. — hogy a hivatali helyiség változával folyó hó 20, 21, és 22-ikén eszközlendő átköltözködés miatt, a pénztár zárva lévén, e napokon sem bevételezés, sem kifizetések nem teljesittethetnek, megjegyeztetvén, hogy az uj hivatali helyiség — továbbra ugyan a mostani udvarban, de az uj épületben leend. M. kir. adóhivatal. Debreczen, 1877. április 14. Polyák, Sajó.

* **A debreczeni** szabadelvü párt, mint hallottuk, mult vasárnap választmányi ülést tartott, melyen a tagok mintegy ötvenen megjelentek. A gyülést összehivó egyik képviselő Molnár György vette fel a szót, ha igaz, előadta, hogy immáron a függetlenségi emberek eltántoritották a „népet“ a jelenlegi kormány dieső férfiaitól, s azoknak a hazára nézve üdvöt, boldogságot hozó munkálatainak elejébe óriási akadályokat gördítenek, itt volna tehátlan az ideje annak, hogy a kormány iránt megrepedezett bizalmat a debreczeni szabadelvü párt összedrótozni igyekezzék. Mert hiszen azt senki sem tagadhatja, hogy mennyi sokat v i t t k i*) már eddig is a kormány, — ugy igyekezni fog ezután még többet is k i v i n n i**) a menynyiben a körülmények engedni fogják. Szóló azt hiszi, hogy ha valaha, ugy most van szükség az összetartásra, inditványozza tehát, hogy miután a polgári cassinó és polgári kör sokkal szilárdabb alapra szervezett társaságok, semhogy ott a szabadelvü eszméket kényrekedvre terjesztgetni lehetne, alakittassék egy „s z a b a d e l v ü k ö r“, — a hol a párt érdekében g y ü l é s e k, — e s e t l e g b i z a l m i szavazások és bankettek eszközölthessenek. Egy uri egyén, mint a hir beszéli, azt is hangsulyozta, hogy ő bár hive a kormánynak, de nagy erélytelenséget lát benne, a mennyiben megengedi azt, hogy Verhovay az „Egyetértés“-ben nagyon gyakran emlékezik meg Tisza Kálmán urról. Kér a választmánytól e fontos tárgyban hathatós intézkedést. A tanácskozás ezután más tárgyakról folyt, s a gyülés nemsokára eloszlott.

* **Vilmos Lajos** és Somogyi Gábor piaczutczán a pénzügyi hivatal épülete mellett a Boschetti-féle üzletet által vevék. Ez alkalomból megjegyezzük, hogy Vilmos Lajos esemege üzlete is megmarad. Vilmos Lajos üzlete ismeretes közönségünk előtt jó magyar konyháról s kitünő boráról s most, midőn ezen uj üzletet megnyitá, ajánljuk ezt a közönség figyelmébe.

* **Karczagon** f. hó 18-án közhatóság elleni zendülés és közintézkedések elleni erőszakosdás volt. Az eset a mián történt, hogy az osztrák n. bank a város 3000 hold földjét 111,000 frt adósság miatt elakarta licitálni. A város ezt békés uton akarta elintézni. Egy Kiss József nevü polgár felizgatott, népcsoport élén elébe állott az ülésterem előtt a polgármesternek s mi az urat ide nem eresztjük be, mert az urnekünk sem nem elnökünk, sem nem polgármesterünk. Mi választunk magunknak más elnököt. Azért menjen az ur vissza. A polgármester igénybe vette a honvédséget a terembe ment. —

*) Igen, az országból!

**) Nem lehet már többet kivinni!

Szerk.

Kiss Józsefék ezalatt N e m e s K á r o l y t k i á l t á k k i a g y ü l é s f e j é n e k — ki azt jogtalanul el is fogadta. 12 tagból álló bizottság választsztott, mely arra volt hivatva, hogy átvegye az iratokat s pecsétet. Ekkor a néptömeg a városházához ment. A polgármester harmadmagával a jegyzői irodában volt, midőn a nép, élükön Kis és Nemessel ott megjelent. A polgármester fentartva tekintélyét, s erélyes szavakban felelt. Szavaira a nép elpárolgott. Kis és Nemes fenyegetve távoztak. Ennélfogva a két izgatót Vadai Istvánnal együtt elfogatta. De a királyi ügyész nem tudni miért, őket még az nap szabad lábra helyezte.

* **Lapunk** tegnapi számában jeleztük, hogy a szintársulatnak több tagja, azon oknál fogva, hogy fizetésüket nem kapják, megvált a debreczeni színháztól, s Szathmáry és Latabár igazgatása alatt külön álló társulatot fognak alkotni. Egyidejüleg Temesvári ellen fizetésük megkapása iránt a törvényes lépéseket megtették. E tény elsorolásával tartoztunk a színügyeink iránt érdeklődő közönségnek. Felemlitjük még, hogy az ujjá alakult társaság mihelyt teljes lesz, Nyiregyházára megyen s ott kezdi meg müködését.

* **Arányi Ágost**, kegyesrendi pap, szegedi főgymnásiumi rendes tanár, egy igen helyes eszmét pendit meg egy körlevélben. Nevezetesen a serdülő tanuló ifjusággal társas utazást tervez, olyképen, hogy ez utazás évenként a szünnapok alatt hat hétig tartana, jul. 7-től aug. 18-ig, mely idő alatt a z i d é n Bécs és München mükincseit, a regényes Schweitz vidékeit, azonkivül Passau, Regensburg, Ingolstadt, Augsburg, Schaffhausen látogatnák meg. A jelentkezés levél által történik Arányi urnál Szegeden május hó végeig. A jelentkező leveléhez 50 frt beiratási dijat fizet. Az egész utazás dija 400 frt Budapestről el és oda. — A kiadás tehát: 50 frt beiratás, 400 frt utiköltség, összesen 450 frt. Ehez lehet a t. szülők belátása szerint a Budapestre teendő utra, az ottani tartózkodásra és az utazás végeztével Budapestről hazautazásra, meg némi véletlen aprólékos kiadásra mintegy 50 ftot szánni, mely utóbbi összeg az ifju által kezeltetik s igy az összes utazási költség kerek számban mintegy 500 frtra rug. 5. Budapesten összegyülő és a 42 nap mulva ujra Budapestre visszatérő társaság valamint az elindulás napja előtt, ugy a visszaérkezés napján tul is saját költségén él. A helyet, hol Budapesten összegyül a társaság, magánlevélben fogja Aranyi ur az illetőknek tudtára adni. Minden szüle figyelmébe a legmelegebben ajánljuk e felhivást!

* **„Válasz** azoknak a kik a sárospataki jogakadémiát Miskolczra akarnák áthelyezni,“ czimü röpirat küldetett be szerkesztőségünkhöz. Irta Szinyei Gerson pataki ak. tanár. Az ottani viszonyokkal tüzetesebben nem lévén ösmeretesek, ez ügyben állást nem foglalhatunk.

* **Az alsó szabolcsi takarékpénztár** folyó hó 15-én tartotta meg évi rendes közgyülését H. Szoboszlón a „Bika“ szálloda nagytermében Báró Baldácsy elnöklete alatt. A gyülés a legnagyobb rendben folyt le, s az előterjesztett számadások habár nagy eredményt nem mutattak is, de számitásba véve a mostoha idő viszonyait, veszteség nem volt. Báró Baldácsy ezután egy hosszas beszédben előadta és fejtegette jelen közgazdasági viszonyainkat, s figyelembe ajánlotta a c s a t o r n á z á s i rendszert, s a csatornák készitését. A közgyülést egy számos teritékü társas-ebéd követte, hol a szokásos toásztok sem maradtak el; végül a legkedélyesebb mulatságba ment át a társas-ebéd.

* **Megjelent** s szerkesztőségünkhöz beküldetett Táborszky és Parsch nemzeti zenemü kereskedéséből „A szerelmes müvész“ Mazurkapolka Ellenbogen Adolftól, mely egyszerüsége s könnyüségénél fogva kezdőknek különösen ajánlható. — Ára 50 kr.

* A **„Vasárnapi Ujság“** 1877. évi 15-ik száma következő tartalommal jelent meg: Petzval Ottó (arczképpel) Orbók Mórtól. — „A füredi violahegy“ Költemény Endrődi Sándortól. — Déryné naplójából: IV. Keserves audiencia a direktor urnál. Az első előadás. Tört remények. A meghivó levél. — Gróf Zichy Manó (arczképpel.) — Trebelli-Bettini Zelia (arczképpel.) — A khinaiak szorgalma. — „Servadac Hector kalandos vándorlása a naprendszeren át.“ Verne legujabb regénye (képekkel.) — Adriai képek: Sebenico (3 képpel) Herman Ottótól. — „Beszéd a m. akadémia megnyitásakor.“ Kisfaludy Sándor irodalmi hagyatékából közli Sümegi Kálmán. — „A háboru küszöbén.“ Karczolat. — Irodalom és müvészet, stb. rendes rovatok.

Legujabb.

— L o n d o n ápr. 17. Anglia határozottan kijelenté Gorcsakoffnak, hogy a párisi szerződés nem engedi meg Oroszországnak a Romániába való benyomulást. Az aggodalmak növekednek.

— A „Nat. Zeitung“-nak távirják jól értesült forrásból, miszerint Klajka megbizatott, hogy Andrássyt biztositsa a felől, hogy a török kormány nem gondol magyar legió alakitására, noha meg van győződve a felől, hogy esetleg 50,000 magyar karjára számithatna, a porta az osztrák-magyar birodalomtól csak erkölcsi támogatást és jóakaró semlegességet kiván.

— A „P o l. C o r r.“ egy táviratot közöl Szentpétervárról mai kelettel, mely jelenti, hogy a diplomaciai müködés véglegesen befejeztetett. — A császár valószinüleg 19-én fog a hadsereghez elutazni.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

Ajánlkozás.

Egy tisztességes nő alkalmazást keres a vidéki uraságoknál, mint kiadónő, vagy egy éltes asszonyság mellé mint társalkodónő, vagy urasághoz, mint a házigazdaasszonyi teendőket intézőnő.

Bővebb felvilágositást nyujt a „Debreczen“ kiadóhivatala.

151. 1—4.

HIRDETESEK.

Blau Lipót és fiai

ékszerész Budapestről.

☛ Fiók-üzlete Debreczenben ☚

főpiacz, Nánássy-ház.

Ajánlják itten megnyitott ékszer üzletüket, hol dus választékban

ezüst,

ARANYNEMÜEK, ÓRÁK

és egyébb

é k s z e r e k

raktáron vannak.

Minden divat-minta után készitve, a legolcsóbb árszámitással kapható, hogy a tekintetben a fővárost is felülmuljuk. Minden darab a cs. kir. hit. jegygyel van ellátva.

Támaszkodvá t. vevőink bizalmára, reméljük, hogy Debreczenben és környékén a t. közönség megelégedését kiérdemelni fogjuk.

Teljes tisztelettel

BLAU LIPÓT és FIAI.

422 5—8.

Alapittatott 1860-ban!

Schön H.

Deák Ferenc-utca 8. sz.

Séta-cipők urak, hölgyek és gyermekek számára, az általam ujonnan feltalált, és cs. k. szabadékkal ellátott cipő-csatokkal, kettős véghajtókával.

Hölgyeknek:

1 pár legfinomabb angol Lasting-topán 16 hüvelyk magas huzóval lakbőr hegygyel	frt 4.—
1 pár legfinomabb Chagrin-topán 16 hüvelyk magas huzóval lakbőr hegygyel	frt 4.50
1 pár legfinomabb zergebőr-topán 16 hüvelyk magas huzóval, dupla talp és préselt előlábbal	frt 5.—
1 pár legfinomabb borju és chagrin-topán szivalakban	frt 6.—
1 pár ugyanolyan préselt előlábbal	frt 6.—
1 pár bőr vagy Lasting pongyola-cipő sarok és csinos bokorral	frt 2.80
1 pár párisi séta-cipő, szab. csattal	frt 4.50
1 „ „ lak- „ préselt előlábbal	frt 5.50

Uraknak:

1 pár legfinomabb chagrin-zerge- vagy borjubőr topán őszi talppal	frt 5.50
Ugyanolyan dupla talppal	frt 6.—
Lak-topán	frt 6.—
Borju-(keztyübőr topán lakbőr-hegygyel	frt 6.—
Kivágott regatta-cipő, szabad. csattal	frt 5.50
Angolvarrásu talppal 50 krral több.	

Leány- és gyermek-cipők a legnagyobb választékban.

144. 1—6.

Hirdetmény.

Debreczenben 1876. deczember 25-ik napján elhalt Kulcsár Dániel egyik örökösének Kulcsár Józsefnek kivánatára a hagyaték adóssági állapotának kinyomozása tekintetéből minden hitelezők követeléseik bejelentése és kimutatása végett, alulirt kir. törvényszék tárgyalási teremébe folyó évi május hó 4-ik napjának d. e. 9 órájára ezennel összehivatnak.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszéknek 1877. márt. 24-én tartott üléséből.

Kató István, jegyző. **Sárváry Ferencz,** elnök.

138 3—3

Gummi és halhólyag

csak a legjobb minőségből 1—4 frtig tuczatonkint.

Empecheur

(magömlést védő)

biztos hatással, az egészségre ártalmatlan, — darabonkint 2 frtért tüzetes utasitással küld titoktartással utánvétel mellett

ZIEGER JÁNOS

Gummi különlegességek és sebkötelékek gyára

Grácban. 148 1—10

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

Budapesti nagykereskedők

debreczeni fióküzlete Széchényi-utczán, a kistemplom bazárban

ajánlja a tavaszi és nyári idényre dusan berendezett

vászon, fehérnemü és divatáru-raktárát

a legjutányosabb határozott árak mellett. Ugymint:

Mindenféle czérna és pamut vásznak, asztal és ágynemüek

a legnagyobb választékban.

FEHÉR és SZINES FÉRFI INGEK és LÁBRAVALÓK

minden minőségben és kiállitásban.

Kiházasitásokhoz szükséges mindenféle kész fehérnemüek.

Legujabb szőr és mosó franczia szövetek,

BEL- és KÜLFÖLDI KRETONOK NŐI RUHÁKRA,

fekete noblesse és faille selyem kelmék,

fekete Ternó és Ripsz, szines és fekete Cachemirok.

Vászon és valódi angol és franczia czérna, battist zsebkendők,

karton, battiszt, kachemir és gyapju kendők, moul, crepelisse, battist, clair és különféle mouszlin és netz-függönyök.

Továbbá férfi ruhákra minden minőségü mosható Piké és czérna szövetek.

Ezenkivül nagyválasztéku butorszövetek, gyapju ágy és asztaltakarók, angol és hollandi szőnyegek, kretton, kachemire és selyem paplanok, matráczok és mindenféle rövidáruk.

☛ A MEGRENDELÉSEKET GYORSAN és PONTOSAN TELJESITJÜK; VALAMINT KIVÁNATRA MINTÁKAT és ÁRJEGYZÉKET AZONNAL KÜLDÜNK. ☚

HIRDETÉS.

Ezennel van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy

norinbergi és diszáru üzletemben

már 37 év lefolyta alatt a fősulyt a l á b b e l i e k r e fektetvén a n. é. közönség teljes bizalma megnyerését kiérdemleni mindég főtörekvésem volt, most megkettőztetett erővel oly nagy választékkal láttam el üzletemet, a legválogatottabb forrásokból, melyeket megtekinteni is érdemes, — mindennemü

férfi, női és gyermek lábbeliekkel

az év mind a négy szakára a legdusabb és legizletesebb választékban a legmagasabb izlésig és hogy a t. közönség kivánalmainak az árakra nézve is megfelelhessek, beesés látogatásoknál bizonyitom be a fokozathoz képesti olcsóságot.

Ugyszinte norinbergi és diszáru czikkeimre nézve is a lehetőségig legjutányosabb árakat szabtam.

Már számos évek óta szinte feladatommá tüztem ki a szenvedők enyhitésére az orvosi gépezeteket, a fokonként javitottakat megszerezni, nevezetesen **Clisopompok** különbözők, **Uterus pumpe, Inhallations-Apparat Bouginnes. Kateterek, Vérömlest rögtön megállitó gép, esett vagy más tárgy lenyelésnél azonnali kivevő gép, morfium, fecskendő** és számtalan, itt elő nem sorolható jeles mütéti tárgyak, mind ezek arany érdemmel diszitett mesterektől

Tisztelettel

Dáné István.

125 3—3. Debreczen, piacz-utcza 2144. szám.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy itt helyben a ref. kistemplom melletti Bazár-épületben levő X-dik számu bolthelyiségben

Dusóczky és Teszáry

czég alatt

☛ FÉRFI SZABÓ ÜZLETET ☚

nyitottunk.

Midőn ifju vállalatunk irányában a nagyérdemü közönség pártoló figyelmét felhivjuk, egyszersmint tudatjuk, hogy ugy bel- mint külföldi szövetekből felszerelt raktárunk olyan szerencsés helyzetbe juttattak bennünket, hogy tisztelt megrendelőinknek igényeit jutányos árért a legujabb divat szerint vagyunk képesek pontosan teljesiteni.

Teljes tisztelettel

DUSÓCZKY és TESZÁRY.

férfiruha-készitők.

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debreczen, 1877. Nyomatott Tiszai Dániel könyvnyomdájában.